

## הַלְבוֹת בְּלָאִים פָּרָק ח

א. הַגִּפְנִים שֶׁגָּדְלוּ כְּבָרִיתָן, וְהָרִי הַשְּׂרִיגִים שֶׁלֶּהֶן וְהָאֲשָׁכּוֹלוֹת מְשַׁלְכִין עַל הָאָרֶץ הֵן הַנִּקְרָאִין כָּרִם. אֲבָל הָעוֹשֶׂה כָּמוֹ מִטָּה, אוֹ שְׂבָכָה גְבוּהָה מֵעַל הָאָרֶץ, כְּדִי שִׁיְהִיו הַשְּׂרִיגִים וְהָאֲשָׁכּוֹלוֹת נִסְמָכִין עָלֶיהָ, וְהַגְּבִיָּה נוֹף הַגִּפְנִים מֵעַל הָאָרֶץ עַל אוֹתָהּ הַמִּטָּה, וְהִדְלָה אוֹתָן הָרִי זֶה נִקְרָא עָרִיס; וְאוֹתָם הַקָּנִים וְכִיּוּצָא בָּהֶן שֶׁעָשָׂה מִהֵן מִטָּה אוֹ שְׂבָכָה, וְהִדְלָה עָלֶיהֶן אֶת נוֹף הַגִּפְנִין הֵן הַנִּקְרָאִים אֲפִיפִירוֹת. וְדִינִים אֲחֵרִים יֵשׁ בְּעָרִיס.

ב. הַנוֹטֵעַ שׁוֹרָה אַחַת שֶׁלְחֹמֶשׁ גִּפְנִים אוֹ יֵתֶר, וְעָרְסָן עַל גְּבִי כּוֹתֵל שֶׁגְבוּהָ עֲשָׂרָה וְכִיּוּצָא בּוֹ, אוֹ שֶׁנִּטְעַן בְּצַד חֲרִיץ עֲמוּק עֲשָׂרָה וְרַחֲב אַרְבַּעַה הָרִי אֵלּוֹ נִקְרָאִין עָרִיס; וְצָרִיךְ לְהַרְחִיק מִן הָעָרִיס אַרְבַּע אַמּוֹת, וְאַחֵר כֶּךָ יִזְרַע כְּדֶרֶךְ שְׁמֵרְחִיק מִן הַכָּרִם. וַיֵּמָאִיכָן מוֹדְדִין, מִן עֵיקַר הַגֶּדֶר שֶׁעָרְסָן עָלָיו.

ג. פִּיצָד: הַרְחִיק אֶת הַשׁוֹרָה שֶׁלְגִפְנִים מִן הַכּוֹתֵל אִמָּה, וְנִמְצָא הָעָרִיס מִן הַגִּפְנִים וּלְכּוֹתֵל מוֹדֵד מִן הַכּוֹתֵל אַרְבַּע אַמּוֹת, וְזוֹרַע; וְנִמְצָא בֵּין הַזֶּרַע וּבֵין עֵיקְרֵי הַגִּפְנִים, חֲמֵשׁ אַמּוֹת. וְאִם בָּא לְזַרֵּעַ מִצַּד הַגִּפְנִים, מֵרְחִיק מֵעֵיקְרֵי הַגִּפְנִים אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁנִּמְצָא רְחוּק מִן הַכּוֹתֵל, חֲמֵשׁ אַמּוֹת. וְעַל דֶּרֶךְ זֶה, דָּנִין בְּכָל עָרִיס.

ד. אֶחָד הַבּוֹנֶה אֶת הַגֶּדֶר וְאַחֵר כֶּךָ נִטֵּעַ, אוֹ שֶׁנִּטְעַ וְאַחֵר כֶּךָ עָשָׂה הַגֶּדֶר הוּאִיל וְעָרְסָן, הָרִי זֶה עָרִיס; נִהָרֵס הַגֶּדֶר אוֹ נִסְתָּם הַחֲרִיץ אִין כָּאֵן עָרִיס, אֲלֹא הָרִי כָּל הַשׁוֹרָה כְּגִפְנִים יַחֲדִים.

ה. עָרִיס שֶׁחָרַב אֲמָצְעוֹ, וְנִשְׁתַּיְרוּ בּוֹ חֲמֵשׁ גִּפְנִים בְּצַד הַגֶּדֶר מִכָּאֵן, וְחֲמֵשׁ גִּפְנִים בְּצַד הַגֶּדֶר הָאֲחֵר מִכָּנֶגְדָּן זֶה הוּא הַנִּקְרָא פֶּסְקֵי עָרִיס. אִם יֵשׁ בִּינֵיהֶן שְׁמוֹנֶה אַמּוֹת וְאַחַד מִשְׁשִׁים בְּאִמָּה הָרִי זֶה מֵרְחִיק מִכָּל שׁוֹרָה שֶׁשָּׂה טַפְחִים, וְזוֹרַע: וְהוּא שֶׁלֹּא יִזְרַע תַּחַת הָאֲפִיפִירוֹת, כָּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ.

ו. הִיָּה בִּינֵיהֶן שְׁמוֹנֶה אַמּוֹת בְּצִמְצוֹם, הָרִי זֶה לֹא יָבִיא זֶרַע לְשֵׁם; וְאִם זֶרַע הוּאִיל וְהַרְחִיק מִכָּל שׁוֹרָה שֶׁשָּׂה טַפְחִים, הָרִי זֶה לֹא קָדַשׁ. וְאִם אִין שֵׁם גֶּדֶר מֵרְחִיק שֶׁשָּׂה טַפְחִים מִכָּל שׁוֹרָה, וְזוֹרַע: שְׂאִין כָּאֵן לֹא עָרִיס, וְלֹא פֶּסְקֵי עָרִיס. חֲזֹר וּבִנְהָה הַגֶּדֶר חֲזֹר עָרִיס לְמִקְוָמוֹ, וְחֲזֹרוּ פֶּסְקֵי עָרִיס לְמִקְוָמָן.

ז. גִּנָּה קִטְנָה שֶׁהִיא מִקְפֶּת גֶּדֶר, וְעָרִיס אֶת הַגִּפְנִים סָבִיב לָהּ מִבַּחוּץ עַל כּוֹתֵלֶיהָ אִם יֵשׁ בָּהּ מְלֹא בּוֹצֵר וְסֵלֹ מִכָּאֵן, וּמְלֹא בּוֹצֵר וְסֵלֹ מִכָּאֵן הוּאִיל וְהִיא מִקְפֶּת גֶּדֶר, זוֹרַעִין בְּתוֹכָהּ יִרְקוֹת; וְאִם אִין בָּהּ כֶּשֶׁעוֹר הַזֶּה אִין זוֹרַעִים בְּתוֹכָהּ, מִפְּנֵי שֶׁנִּרְאָה הַכָּל בְּעָרִיס אֶחָד וְיִרְק בְּתוֹכוֹ.

ח. גִּפְנִים שֶׁהִיוּ זְרוּעִים בְּמִדְרָגָה גְבוּהָה, וְהָעָרִיס שֶׁלֶּהֶן יוּצָא וּמִסְכָּךְ עַל הַשָּׂדֶה אִם עוֹמֵד בָּאָרֶץ וּבּוֹצֵר אֶת כָּלֹ רוֹאִין כָּל הַמָּקוֹם שֶׁתַּחַת הָעָרִיס כָּאֵלּוֹ הוּא מָקוֹם עֵיקְרֵי הַגִּפְנִים, וְאוֹסֵר אַרְבַּע אַמּוֹת בַּשָּׂדֶה לְכָל רוּחַ מִשְׁפַּת הָעָרִיס; וְאִם אִינוּ יָכוֹל לְבַצֵּר עַד שִׁיעָלָה בְּמִדְרָגָה, אוֹ בְּסֵלֶם אִין אֲסוּר לְזַרֵּעַ אֲלֹא תַּחַת הָעָרִיס בְּלִבָּד.

ט. שְׁנֵי כּוֹתֵלִים הַסְּמוּכִין זֶה לָזֶה, וְהַגִּפְנִים נִטּוּעִים בְּזוּיָת בִּינֵיהֶם, וְהָעָרִיס יוּצָא עִם הַכּוֹתֵלִים מִתּוֹךְ הַקֶּרֶן וְכוּלָּהּ מֵרְחִיק מֵעֵיקְרֵי הַגִּפְנִים כֶּשֶׁעוֹר, וְזוֹרַע בְּמָקוֹם הַכּוּלָּה שְׂאִין עָלָיו

עָרִיס; וְאֵף עַל פִּי שֶׁהִזְרַע מִכּוֹן בֵּין שְׁנֵי הַכּוֹתָלִים שְׂבִינִיָּהן  
הָעָרִיס הוֹאִיל וְהִרְחִיק כְּשַׁעוֹר, הָרִי זֶה זֹרַע בֵּין הַכּוֹתָלִים.

י. גִּפֶּן שֶׁעָלָה הָעֵץ שָׁלָה מִן הָאָרֶץ מַעַט, וְאַחַר כֵּךְ נֶעְקַם וְנִמְשָׁךְ  
עַל הָאָרֶץ, וְחָזַר וְעָלָה כִּמּוֹ אֲרַבְּבָה כְּשִׁמוּדֵּיין בֵּין הַגִּפֶּן וּבֵין  
הִזְרַע שֶׁשָּׂה טְפָחִים, אוֹ אֲרַבַּע אַמּוֹת אֵין מוֹדֵדִין אֵלָא מִסּוּף  
הָאֲרַבְּבָה, לֹא מַעִיקָר הַגִּפֶּן הָרָאשׁוֹן.

יא. כָּכֵר בְּאֶרְנוֹ שְׂאֵף עַל פִּי שְׁמִרְחִיק בֵּין הִזְרַע וְהַגִּפֶּנִּים כְּשַׁעוֹר  
צָרִיךְ לְהִזְהַר שֶׁלֹא תִסְכַּךְ הַגִּפֶּן עַל הָיֶרֶק, אוֹ יִסְכַּךְ הָיֶרֶק עַל  
הַגִּפֶּן; זֶרַע יֶרֶק אוֹ תְּבוּאָה, וְצִמְחָה, וְאַחַר כֵּךְ סִכַּךְ עָלֶיהָ אֶת  
הַגִּפֶּן הַקָּשִׁין מִתָּרִין, וְהִדְגֵּן יִדְלַק.

יב. הָיוּ שְׂרָשֵׁי הַכֶּרֶם יוֹצְאִין לְתוֹךְ הָאֲרַבַּע הָאֻמּוֹת שְׂבִין הַכֶּרֶם  
וְהַתְּבוּאָה, יַעֲקָר; הָיוּ שְׂרָשֵׁי הַתְּבוּאָה יוֹצְאִין לְתוֹךְ הָאֲרַבַּע  
אַמּוֹת, מִתֵּר.

יג. כָּל הַהִרְחָקוֹת וְהַשְּׁעוּרִין הָאֻמּוּרִין בְּכִלָּאִים בְּאֻמָּה בֵּת  
שֶׁשָּׂה טְפָחִים שׁוֹחֲקוֹת, וְלֹא יִצְמָצֵם בְּמִדּוֹת הַכִּלָּאִים: שְׂאִין  
מִצְמָצְמִים אֵלָא לְהַחֲמִיר.

יד. כָּל הַשְּׁעוּרִין הָאֵלוֹ שְׁמִרְחִיק בֵּין הַגִּפֶּנִּים וְהַתְּבוּאָה אוֹ  
הָיֶרֶק אֵינָן אֵלָא בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, אוֹ בְּסוּרֶיהָ. אֲבָל בְּחוּצָה לָאָרֶץ,  
מִתֵּר לְזַרַע בְּצַד הַגִּפֶּנִּים בְּתוֹךְ הַכֶּרֶם לְכַתְּחֻלָּה; וְלֹא אֶסְרוּ  
בְּחוּצָה לָאָרֶץ אֵלָא לְזַרַע שְׁנֵי מִינֵי יֶרֶק אוֹ תְּבוּאָה עִם הַחֲרָצָן  
בְּמַפְלַת יָד. וְאִם אָמַר לְתִינוּק גּוֹי לְזַרַע לוֹ בְּחוּצָה לָאָרֶץ, מִתֵּר;  
אֲבָל לֹא יֹאמַר לְגוֹי גְּדוֹל, שֶׁלֹא יִתְחַלֵּף בְּיִשְׂרָאֵל.

טו. וְאֵף עַל פִּי שֶׁמִּתֵּר לְזַרַע הָיֶרֶק בְּצַד הַכֶּרֶם בְּחוּצָה לָאָרֶץ  
הָרִי אוֹתוֹ הָיֶרֶק הַזְּרוּעַ שֵׁם אֶסּוּר בְּאַכִּילָה, וְאַפְלוֹ בְּחוּצָה  
לָאָרֶץ: וְהוּא, שִׁירָאָה אוֹתוֹ לֹקֵט וּמוֹכֵר; אֲבָל סִפְקוֹ מִתֵּר,  
כִּמּוֹ שֶׁבְּאֶרְנוֹ בְּמֶאֱכָלוֹת אֶסּוּרוֹת.